

Kaupunkikehityslautakunnan lausunto palveluverkkovaihtoehdoista

Kaupunginhallitus 08.09.2025 § 252

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha
Valmistelija: Sivistysjohtaja Lilja Sini

Karkkilan kaupungin sivistystoimen palveluverkkoselvitystä on tehty monivaiheisesti vuoden 2023 lopulta asti, jolloin kaupunginhallitus ensimmäisen kerran päätti tilata ulkopuolisen selvityksen lasten ja nuorten merkittävän vähenemisen vuoksi. Palveluverkkoselvityksen tarkoituksena on selvittää, miten varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, koulujen, nuorisotyön, nuorten työpajan, työväenopiston, taiteen perusopetuksen sekä liikuntatoimen tilat, palvelut ja toiminnot tulisi tulevaisuudessa järjestää. Varsinaisen päätöksen tekee kaupunginvaltuusto.

Keskeisenä palveluverkkotyötä ohjaavana seikkana on lasten ja nuorten määrän merkittävä lasku. Ennusteiden mukaan alakoulun 1-6 luokkien oppilasmäärä laskee lukuvuoden 2025-2026 noin 470 lapsesta noin 325 lapseen lukuvuoteen 2030-2031 ja yläkoulun 7-9 luokkien oppilasmäärä 321 oppilaasta 244 oppilaaseen. Syntyvyys on jatkanut laskuaan, joten myös varhaiskasvatuksessa 0-5 -vuotiaiden määrä tulee ennusteiden mukaan laskemaan ja sitä myöten myös tarvittavien tilojen määrä. Toisena keskeisenä seikkana on useamman sivistystoimen rakennuksen heikko kunto, joka samalla ohjaa tarkastelemaan toimintojen sijoittamista paremmassa kunnossa oleviin tiloihin samalla, kun vähenevä lapsimäärä mahdollistaa esimerkiksi tilojen vapauttamisen muille toiminnoille.

Alkuperäisen selvityksen toteuttajaksi valittiin FCG, Finnish Consulting Group Oy, joka esitti oman näkemyksensä palveluverkon järjestämiseksi. Näkemys ei keväällä 2024 saanut sellaisenaan kannatusta ja sen jälkeen palveluverkkoa on työstetty luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden voimin vaihtoehtoisia luonnoksia tuottaen. FCG:ltä on tilattu lisätyönä myös tarkempaa kiinteistöselvitystä sekä muuta selvitystä tukevaa materiaalia. Kesän 2025 aikana sivistysjohtaja tuotti viimeisiä vaihtoehtoja palveluverkkotarkasteluun.

Elokuun aikana 2025 kaupungin taloustilanteen vakavuus on selvinnyt ja tieto tarvittavista toimista tarkentunut. Haastetta tuottaa jo lähtökohtaisesti se, että nykyisellä perusrakenteella kaupungin taloudessa on noin 1,5 miljoonan euroa enemmän kuluja kuin tuottoja, mikä johtaa talouden alijäämään. Tämä lisäksi kaupungin taloutta haastavana kokonaisuutena on Helsingin hovioikeuden Karkkilan kaupungille tuomitsema, sopimusrikkomuksesta aiheutuva liki 10 miljoonan vahingonkorvaus Rudus Oy:lle, jonka kaupunki joutui kirjaamaan vuoden 2025 tuloslaskelmaan ja taseeseen. Karkkilan kaupungin vuoden 2025 toteutumaennusteen mukaan tilinpäätös 2025 tulee olemaan noin 11.000.000 euroa alijäämäinen. Kaupunginvaltuuston 16.6.2025 vahvistamassa vuoden 2024 tilinpäätöksessä kaupungin taseen ylijäämä on 5.032.439 euroa. Vuoden 2025 tilinpäätös tulee muuttamaan kaupungin taseen noin 6 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Kaupungin talouden sopeuttamistarve vuosille 2026 – 2029 on yhteensä noin 10.000.000 euroa.

Talouden haasteet muuttivat myös palveluverkkotyön tarkastelua entistä tiukemman taloudenpidon suuntaan, sillä palveluverkkoon tehtävät ratkaisut ovat keskeisessä osassa erityisesti henkilöstökulujen, kiinteistökulujen sekä investointien määrän osalta. Keskeisenä tekijänä kuluihin vaikuttaa muutoksen nopeus.

Osallisuus ja kuntalaisten kuuleminen on tärkeä osa selvitystä ja päätöksentekoa. Palveluverkkoselvitystä varten kuullaan muun muassa lapsia ja nuoria, kuntalaisia, henkilöstöä, vaikuttamistoimielimiä ja muita sidosryhmiä. Kuulemisen eri kohderyhmille järjestetään 9.–30.9.2025 ja niistä saatu materiaali kootaan osaksi päätöksentekoa 1.–17.10.2025. Kuulemisten, vaikutusten arvioinnin ja taustamateriaalin avulla kaupunginhallitus tekee loppuvuoden aikana ehdotuksen uudesta palveluverkosta kaupunginvaltuustolle osana ensivuoden talousarviovalmistelua.

Kuulemisten toteutus ajalla 9.9.-30.9.2025:

- varhaiskasvatus ja perusopetus: kysymykset ja vastausten koonti
- kuntalaiset, yritykset ja yhteisöt: yleisötilaisuus ja mahdollisuus lausua kirjallisesti Webropol-kyselyn kautta
- henkilöstö: ensisijaisena toimenä YT-menettely, jonka lisäksi henkilöstöinfo ja mahdollisuus ilmaista mielipiteensä Webropol-kyselyn avulla
- nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto: nuorisovaltuuston tapaaminen, mahdollisuus lausua kirjallisesti Webropol-kyselyn avulla
- taiteen perusopetus: palaveri ja mahdollisuus lausua kirjallisesti Webropol-kyselyn avulla

Pykälän liitemateriaali valmistuu kokoukseen mennessä.

Ehdotus: Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha

Kaupunginhallitus päättää

1) valtuuttaa sivistysjohtajan käynnistämään asiaselostusosan mukaiset kuulemiset ajalla 9.9.-30.9.2025; ja
2) pyytää sivistyslautakunnalta, kaupunkikehityslautakunnalta ja elinvoimalautakunnalta lausunnot palveluverkkovaihtoehtoista 5.10.2025 mennessä.

Lisäksi kaupunginhallitus tarkastaa pykälän kokouksessa.

Päätös: Hyväksyttiin.

Esteellisyydestään ilmoittivat seuraavat hallituksen jäsenet sekä valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat, jotka poistuivat kokouksesta klo 17.02 - 20.10 väliseksi ajaksi:

Anna Tallgren, intressijäävi; Jarkko Ilonen, intressijäävi; Eevi Myllylahti, intressijäävi; Tomi Toivonen, intressijäävi; Mika Tallgren, intressijäävi; Satu Ahjoniemi, intressijäävi; Mari Rautiainen, intressijäävi; Paula Salapuro, intressijäävi.

Pykälän käsittelyyn ja päätöksentekoon osallistuivat seuraavat varajäsenet:
Virpi Vuoristo, Eino Huotari, Melinda Paunonen ja Pertti Toikka.

Asiantuntijana paikalla pykälän esittelyosuuden aikana oli FCG:n johtava konsultti Raila Oksanen klo 17.02 - 18.45.

Tauko klo 18.10 - 18.15.

Täytäntöönpano: sivistysjohtaja

Kaupunkikehityslautakunta 22.09.2025
191/00.01.03/2025

Esittelijä: Kaupunkikehitysjohtaja Rantanen Marja
Valmistelija: Kaupunkikehitysjohtaja Rantanen Marja
Mittaus- ja kiinteistöpäällikkö Hallenberg Jani

Karkkilan kaupungilla on käytössä sisäinen vuokra, jonka yksi tarkoitus on ohjata kaupungin omaan toimintaan tarkoitettujen tilojen tehokkaaseen käyttöön. Ainakin palveluverkkoselvityksen ennusteen mukaan nykytila 0 vaihtoehdossa tulee esiin, että tulevaisuuden tilojen tarve on pienempää kuin tällä hetkellä. Tilojen luopumisessa toki kannattaa pitää myös mielessä se, että niitä ei kannata vähentää liian tiukalla mitoituksella. Jos tilojen tarve jostakin syystä lisääntyy, on uusien tilojen rakentaminen kallista ja toteutus vie aikaa. Tilojen vuokraaminen ulkopuolelta ei myöskään ole taloudellisesti järkevää. Ulkopuolelta vuokrattavien tilojen haasteena on myös se, että vaikka tiloja olisi tarjolla, niin se ei aina sovellu tiloja tarvitsevien käyttötarkoitukseen ilman lisäkustannuksia.

Vaihtoehdossa 1 ei ole esitetty mitään mahdollisesti tulevia kustannuksia Tuorilan koulun muuttamiseksi toiseen käyttöön. Tästä voinee päätellä, että vaihtoehdossa esitetyt toiminnot saadaan rakennukseen sovitettua ilman investointeja. Vaihtoehdoissa 1 ja 2 on esitetty Nyhkälän koulun luokkakokojen kasvattamista. Nyhkälän koulun B ja C osissa on jo nyt havaittu nykyisellä oppilasmäärällä ilmamäärän riittävyysongelmia, joten luokkakokojen kasvu teettää näissä osissa iv-saneerauksia. Nyhkälän koulun peruskorjauksen yhteydessä ilmanvaihtoa ei saneerattu B ja C osassa. Arvioitu kustannus iv-saneerauksille on karkeasti arviolta 150 000 euroa. Vaihtoehdoissa 1 ja 2 on esitetty myös Haukkamäen koulun muuttamista päiväkodiksi ja tämän valmistumisaikatauluksi syksy 2027. Tämän toteutuminen vaatii sen, että päätös toteuttamisesta on saatava mahdollisimman nopeasti ja suunnittelulle on myös samalla varattava määrärahat. Tiloissa pitää aloittaa suunnittelu vuoden 2026 alussa, jotta vaihtoehdoissa esitetty aikataulu toteutuu.

Tärkeä asia on myös muistaa kiinteistöjen kirjanpitoarvot. Vaihtoehdon 2 myytäväksi esitettyjen kohteiden kirjanpidon arvot ovat yhteensä lähes 2 miljoonaa euroa. Lisäksi nyt tyhjillään olevan Haapalan päiväkodin kirjanpitoarvo on n.240 000. Pelkästään Tuorilan koulun kirjanpitoarvo on n.1,2 miljoonaa, koska rakennus on peruskorjattu ja laajennettu 2000 luvun alkupuolella. Rakennukseen on myös tehty viimevuosina useita pienempiä investointeja. Kaikki myytäväksi kohteiksi esitetyt ovat erittäin hankalia myytäviä. Muillakin kunnilla alkaa olemaan ylitarjontaa tiloista ja vaikeuksia

saada kohteita myytyä. Ja vaikka kohteita saadaan myytyä on hinta yleensä näillä tiettyyn käyttötarkoitukseen rakennetuilla tai huonossa kunnossa olevien rakennusten osalta matalia. Kaikki se mitä myyntihinnasta jää alle kirjanpitoarvon kirjataan sen talousarviovuoden osalta myyntitappioksi. Tällä on myös suuri taloudellinen vaikutus sen vuoden tilinpäätökseen. Kiinteistöt rasittavat edelleen pakollisen ylläpidon verran käyttötaloutta niin pitkään kunnes kiinteistöt on saatu myytyä.

Vaihtoehdossa 2 esitetään Tuorilan koulun myyntiä. Meillä on 2023 solmittu 15 vuoden palvelusopimus maalämmön tuotantolaitteista. Nykyisen sopimuksen vuosikustannukset vuoden 2025 osalta ovat 24 742 euroa. Jos tämä sopimus halutaan siirtää uudelle omistajalle, tarvitsee palvelusopimuksen toimittajan hyväksyä tämä sopimuksen uusi osapuoli. Jos he eivät tätä hyväksy täytyy ennen kiinteistön myyntiä kaupungin lunastaa maalämpölaitteisto itselleen. Lunastusarvo määräytyy laitteiston sen hetkisen sopimuksen mukaisen arvon ja lasketun tuottovaatimusmarginaalin mukaan.

Vaihtoehdossa 1 poistuisi yksi liikuntasali ja vaihtoehdossa 2 kaksi liikuntasalia. Liikuntasalit ovat tällä hetkellä jokainen hyvällä käyttöasteella. Vaihtoehdossa 2 liikkumisen määrä saleissa vähenee todella paljon. Kaupunkikehityksen näkökulmasta tulla taas siihen, että jos tulevaisuudessa liikuntatilojen tarve kasvaa, niin uusien tilojen rakentaminen on kallista ja toteutus vie aikaa. Yhteiskoulun liikuntahalli on myös keväällä ja syksyllä ylioppilaskirjoitusten ajan poissa muusta käytöstä, joka aiheuttaa jo nyt omat haasteet tilojen riittävyyden osalta.

Valittaessa käyttöön jääviä koulu- ja päiväkotirakennuksia on valmisteluvaiheessa perusteltua tarkastella tulevien kunnostustoimien ohella myös käyttöön jäävien rakennuksien vuosittaisia käyttökuluja, sillä näillä kuluilla on merkitystä myös tulevien vuosien talouteen.

Ehdotus: Kaupunkikehitysjohtaja Rantanen Marja

Kaupunkikehityslautakunta päättää antaa kaupunginhallitukselle palveluverkko- asiaan liittyvän oheisessa selostusosiossa olevan lausunnon.

Päätös:

Täytäntöönpano: Kaupunginhallitus